TEKNİK GÜÇ

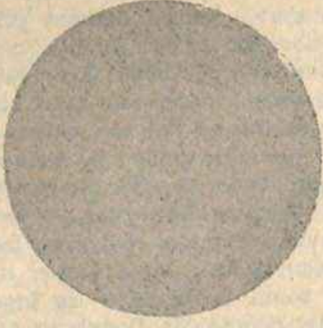
77

1 EYLÜL 1975

İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI'NIN YAYIN ORGANIDIR

harun karadeniz

1942 _ 1975

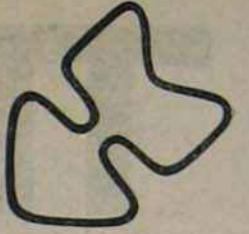
***"biz mühendisler
için
tek yol
kim için
ve ne için
çalıştığını
bilerek
emekçi halkın
yararına
üretim yapma
olanakları
aramaktır,,***

1968

odamızdan

İstanbul Şubesi Yönetim Kurulumuzun Basın Bildirisi :

Demir - Çimento Spekülâsyonu Nelere Maloluyor? Açıklıyoruz...

Son günlerde ekonomimiz bazı temel ihtiyaç maddelerinin, üretim ve pazarlaması konusunda spekülâtif eğilimlerin ağır bastığı ve özel ellerce teşvik gördüğü bir sürece girmiştir.

Özellikle demir - çelik ve çimento piyasasında ortaya çıkan gelişmeler endişe vericidir. İnşaat sektörümüzün temel malzemesini teşkil eden bu iki madde üzerinde oynanan oyunlar öyle bir düzeye gelmiştir ki, ülke ve halk çıkarlarının böyle rahat ve korkusuzca ayaklar altına alınması; Spekülâtörlerin, vurguncuların arkasında iktidar sahibi belli güçlerin bulunduğu kuşkusunu giderek doğrulamaktadır.

Sahnelenen oyun çok yönlüdür. Tek bir amaca; Devleti âlet ederek halkın sırtından para kazanma amacına dayanan bu çok yönlü girişimi açıklamayı, M.C. iktidarının halka düşman yüzünü sergilemeyi bir yurtseverlik görevi sayıyoruz.

A — Demir :

Son petrol krizinden sonra demir fiatları dış piyasalarda hızla yükselmeye başladı. Daha doğru bir deyişle, kapitalist ekonomilerde demir fiatlarında sık sık görülen dalgalanmalardan biri, geçirilen ekonomik bunalımın etkisiyle biraz daha güçlü olarak ortaya çıktı. Uluslararası çelik tekelleri, artan petrol fiatları karşısında, kendi mamullerinin fiatını yükseltebilmek için üretimlerini kısarak veya stoklamaya giderek sun'i bir darlık yarattılar. Demir fiatları dış piyasada hızla yükseldi. Ancak, bu fiatların yerinde durmayacağı, petrol fiatlarının belirlediği yeni ortam durağanlık kazanınca belli bir ölçüde düşeceği çok zor keşif edilecek bir gerçek de değildi. Üstelik uzun süren kriz boyunca biriken stokların piyasaya sürülmesiyle fiatlarda ulaşacak düşmenin yapmak da elinde tüm olanakları bulunduran hükümetler için imkânsız olmasa gerekti.

Oysa bu gelişmeler karşısında ülkemizdeki o günkü siyasal iktidar yapılabilecek en kötü eylemi yaptı ve iç üretimin tamamı spekülâtörler tarafından düşük fiatlarla kapatılmışken; demir fiatlarına yüksek düzeyde zam yaptı. Eski fiatlarla alınmış binlerce ton demiri elinde tutan spekülatörler bir gecede milyonlar kazandı.

Zam olayının sonuçları bu kadarla bitmedi. Ekonomimize asıl darbe bundan sonra ki gelişmeler sonucunda vuruldu. Dış piyasa kriz şartlarından kurtulmaya başlayınca, gelişmiş kapitalist ülkelerde demir fiatları hızla düşmeye başladı. Bu düşmenin doğal sonucu ülkemizdeki artan fiatların, dış piyasada düşen fiatlarla rekabet edememesi oldu. Gümrüksüz demir tahsisinin olanakları M.C. iktidarının vurguncularа göz kırpan uygulamasıyla birleşince; Türkiye kendi ürettiği demiri stoklarken dışardan demir ithal eden bir ülke durumuna düştü. Bu gün demir ithalâtçılığı sermaye sahiplerinin çeşitli problemlerini çözme amacına yönelik bir nitelik kazanmıştır. Elindeki kredi olanağını acele kullanmak isteyen tüccardan, ülkedeki parasını dışarıya aktarmak isteyen döviz kaçakçısına kadar çeşit çeşit insan, Sanayi Bakanlığının cömertçe dağıttığı tahsis belgelerine bir ucundan yapışarak bu büyük soygundan payını almaya çalışmaktadır. Öte yandan Ereğli ve Karabük tarafından üretilen demirler depolardan taşmakta, değeri milyonları bulan bu millî değer ziyan olacağı günü beklemektedir. Son aldığımız rakamlara göre Türkiye Demir-Çelik İşletmelerinin 1975 yılının ilk 7 ayı içindeki stoku 390 bin tonu bulmuştur.

Bu gelişme karşısında MC iktidarının aldığı ilk tedbirler ise gerçekten iç karartıcıdır. MC iktidarı; ithalâtı engellemek, tahsisleri durdurmak, demir tüketimini iç üretime göre plânlamak yerine, sun'i girişimlerle talebi karçılamaya, demir israfını artırarak stokları eritmeye dönük bir politika izlemeye başlamıştır. Deprem yönetmeliğinde yapılan son değişikliklerle özellikle kamu sektöründe yapılacak inşaatlarda sağlanacak demir sarfiyatı inşaat sektörünün harcayacağı toplam demir miktarında %15'lik bir artma doğurabilecek bir niteliktedir. Çeşitli fenni şartnamelerin ve yönetmeliklerin uygulanmasında aynı titizliği göstermeyen devlet mekanizmasının bu yönetmeliğin uygulaması için siyasi iktidarca yapılan zorlamalar, ülkemizin inşaat alanında bulunduğu teknolojik seviye gözönüne alınırsa başka bir şekilde yorumlamaya olanak yoktur. Bu yönetmelikle ilgili detaylı bilgi (ek 1) dedir.

B — Çimento

Türkiye özellikle Orta Doğu'da çimento üreticisi hatta ihracatçısı bir ülke durumunda. 1969'dan bu yana çimento üretimimiz hızla artmıştır. 1970'de 325 bin ton, 1972'de 1.143.696 ton, 1973'de 6.948.868 ton çimento ihraç etmişiz.

Ek 2'deki açıklamalardan da görüleceği gibi bu ihracat 1974 yılında 165 bin 136 tona düşerken, stoklar 204.124 tona fırlamış, 1975'in ilk altı ayında ise bu stoklar 900.000 tona ulaşmış evet bugün çimento üretiminde 900 bin ton stoklama yapmış 14.000.000 ton kapasiteli bir potansiyelimiz var.

1974'ün iç tüketimi 4.033.157 ton yani eldeki stoklar ilk üç ayın tüketimini karşılayacak durumda olduğu gibi, mevcut potansiyel tam kapasite ile çalışırsa 1975 sonuna kadar 4,5 milyon ton çimento üretme olanağımız var. Bu üretim şartları gözönüne alındığında Türkiye 1975'in son 4 ayında iç tüketimini ve ihracat talebini rahatlıkla karşılayacak bir konumda. Ama bütün bunların yanında «çimento karaborsası» torba başına ödenen her 15 TL. fazlalığın tüketiciye hatırlattığı bir gerçek.

Çimento fabrikaları eldeki stoklarını elden çıkarmak amacıyla üretimlerini kıstıkları için bugün bir çimento darlığı ve bu darlığın yol açtığı bir çimento karaborsası vardır. Bu gelişime küçümsenmeyecek sonuçlar doğurabilir. Ekonominin spekülâtif kârlar dolayısiyle uğrayacağı zarar bir yana, stoklanmış çimentoların niteliği sorumluları uyarmayı bir görev biliyor çimento, üretimi ile kullanma arasında geçen zamanın önem taşıdığı bir malzemedir. Fabrikadan çıkar çıkmaz kullanılması, çimentonun oluşması için gerekli kimyasal reaksiyon tamamlanamadığı için sakıncalıdır. Buna karşın uzun müddet bekledikten sonra kullanılması da inşaatlar için büyük zararlar doğurabilir. Depolama şartları uygun değilse, çimento havanın nemini kaparak priz yapma özelliğini kaybeder. İnşaatçıların kesik çimento dediği bu malzeme beton kalitesinin varlığı ile zarar verecek şekilde etkiler. Son günlerde İ.T.Ü. yapı malzemesi laboratuarında yapılan bazı deneyler bu kuşkularımızı doğrulayıcı yöndedir. Örnek vermek gerekirse bir fabrikanın 6.8.1975 tarihli çimentosundan granülametrik şartları mükemmel şekilde sağlanarak dökülen 12×12×15 ebadındaki bir betonun 3 haftalık mukavemeti 105 kg/cm2 çıkayacak yerde 78 kg/cm2 çıkmıştır. O tarihten sonra satılan diğer çimentoların nitelikleri de önümüzdeki günlerde saptanabilecektir.

Bu teknik endişelerimizde gözönüne alındığında çimehto fabrikalarının iç piyasada kullanılacak malzemede tümüyle stoklarına müracaat etmeleri büyük sakıncalar doğurabilir. Bu müesseseler üretimi kısmakla bir taraftan spekülasyonu körüklemekte, diğer taraftan halkımızın can güvenliği ile oynamaktadırlar. Kendi varlıklarımızın doğurduğu problemleri halkımızı istismar ederek çözmeye kimsenin hakkı olmasa gerekir.

(Basın bildirisinde sözü edilen (Ek 1) 9. sayfamızda yayınladığımız «Deprem Yönetmeliği Üzerine» adlı yazıdır. (Ek 2) ise şube genel sekreteri Tezer Eraslan'ın aşağıdaki yazısıdır.

TEKNİK GÜÇ)

Çimento Darlığı Mı ? Çimento Karaborsası Mı ?

Tezer ERASLAN

Son günlerde inşaat piyasasında meydana gelen çimento karaborsası, bu sektörde üretimi geniş ölçüde durdurmuştur. İnşaat sektörünün temel malzemelerinden olan ve özellikle bina inşaatlarında genel maliyetin %10'undan fazlasını teşkil eden çimentonun, spekülâtif değerlendirmelere konu olması bizleri mutlaka düşündürmesi gereken bir olaydır. İktidarın yatırımcı nitelikteki sermaye hareketlerine bile ortam yaratamıyacak; kapkaççı, ticari kâra dönük girişimlerin iktidarı olduğunu kanıtlayıcı bir örnek daha halkımızın gözleri önüne serilmiştir.

Bu günlerde, resmî satış fiatı 19,75.— TL. olan 1 torba çimento, piyasada 30-35.— TL. arasında satılmakta, Anadolu'da ise bu fiat 40.— TL.'ya kadar çıkmaktadır.

«Çimento darlığı yoktur, ancak çimento karaborsası vardır» deyip çimento karaborsasını önlemesi gereken iktidar, yalnızca «çimento darlığı yoktur» diyerek karaborsayı örtmeğe çalışmakta, adeta karaborsacılığı teşvik etmektedir. İktidar yetkililerinin inşaat mevsimi başlarken çimento darlığının olmayacağını belirtmelerine ve çimento üretilmesi için bol miktarda malzeme, yeterli fabrika olmasına, üretime talep yaratacak büyük yatırımların başlamamasına, inşaat piyasasının geçtiğimiz senelere oranla çok durgun olmasına rağmen, karaborsa giderek artmaktadır. (1974 de yaz aylarında İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi'nden geçen T.U.S. 976, 1975'de ise 726'ya düşmüştür).

Bayiler günde 100 ton alabildikleri çimentodan bu gün ancak 5 ton alabilmekte, fabrika resmi satışları sürekli düşmektedir.

A Çimento dağıtımı yalnızca 3 gün için yapmakta, dağıttığı çimento da haftada 20 tonu bulmamakta, bütün bunlara karşın yetkililer sorunu çimento darlığı yoktur diyerek savuşturabilme olanaklarını aramaktadırlar.

Marmara Birliğin 22.8.1975 tarihli gazetelere verdiği ilânda, azami bir hafta içinde (nakliye - tahmil - tahliye depolama ve sigorta dahil) 25.— TL.'dan; resmî ihtiyaç belgesiyle fabrikaya müracaat halinde 19.75 TL.'dan çimento verileceği bildirilmiştir. Bu uygulamanın karaborsayı engelliyemiyeceği açıktır. Zira ilândan üç gün sonra karaborsa fiatı 35.— TL.'sına yükselmiş, bu ilâna göre başvuran vatandaşlar 1 hafta sonra gönderdikleri kamyona, kaç gün bekliyeceğini tahmin edemeden 600.— TL. günlük yevmiye vermek zorunda bırakılmışlardır.

Bu gelişmenin geçen yıllarda izlenen çimento üretim politikasının doğal bir sonucu olduğunu söylemek isteriz.

1960'lardan sonra gerek konut piyasasında kamçılanan talebin zorunlu bir sonucu olan konut üretimindeki artış, gerekse alt yapı yatırımlarındaki büyüme çimento tüketimini hızla artırmış, bu nedenle ülkemizdeki mevcut kapasiteyi aşan tüketim, ithalât yoluyla karşılanmaya başlanmıştır. Ülkemizin çimento dolayısıyla uğradığı döviz kaybının büyüklü-

(Devamı 10'da)

Halkımızın Yiğit Evlâdı Yurtsever ve Devrimci Kardeşimiz Harun Karadeniz'i 15 Ağustos'ta Yitirdik

12 Mart faşist döneminde birçok aydın gibi büyük baskı gören ve hayatını tehdit eden meşum hastalığı dahi yeterli gerekçe görülmeyen ve bilinçli olarak hayatına kastedilen değerli bir yurtseveri daha kaybetmiş bulunuyoruz.

Harun Karadeniz yaşam süreci içinde emperyalizme karşı her fırsatta mücadele vermiş, İ.T.Ü'de öğrenci liderliği yaptığı dönemde ilk kez toplu olarak A.B.D. emperyalizmini teşhir etmiştir.

Daha sonra faşist uygulamaların ilk hedeflerinden biri olmuş ve alyhine hiçbir delil saptanmamasına karşın defalarca tutuklanarak gözdağı verilmek istenmiş ve çeşitli işkencelere maruz kalmıştır.

Tutuklu olduğu sırada yetkililere defalarca başvurmasına rağmen, sağlığını yitirmesi pahasına bu başvuruları göz önüne alınmamış ve zamanla tedavisi imkansız hale gelecek olan hastalığı olmasına karşın faşist kafalar kendisine sağlam raporu vermekte hiçbir sakınca görmemiştir.

Halkın mücadelesi uğruna sağlığını tümüyle yitirerek dünyadan göçüp giden arkadaşımız ve Oda üyemiz Harun Karadeniz arkadaşımızın devrimci uğraşılarının geride kalanlarca sürdürüleceğinden kimsenin kuşkusu olmamalıdır. Faşizm insanın fiziksel olarak tükenmesini sağlayabilir fakat fikirleri de öldüremiyeceğini bilmelidir.

İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI
YÖNETİM KURULU

Ülkemiz Emperyalist - kapitalist sisteme bağımlı, yeraltı ve yerüstü kaynakları ABD ve AET emperyalistleri tarafından sömürülen bir ülkedir. Emperyalist - kapitalist sistemin çözümlüğü onu saldırganlaştırmakla ve karşı karşıya bulunduğu işsizlik, pahalılık, enflasyon, pazar darlığı gibi sorunları kısa vadede halletme isteği, bu problemleri daha da derinleştirmekte ve bu sorunlar, emperyalizmin yıkımını daha da hızlandırmaktadır. Günümüzde bu sistemin dünya jandarmalığını üslenen ABD empeyalizminin Vietnam ve Kamboçya gibi uzak doğu ülkelerinde aldığı yenilgiler ve sömürülen ülkelerin g e n i ş emekçi kitlelerinin Emperyalizmi sömürdüğü ülkelerde yeni oyunlar tezgahlamaya ve taktik değiştirmeğe zorlamaktadır.

Şimdiye kadar emperyalizmin yerli ortakları ve kırsal alanlardaki işbirlikçileri eliyle kolayca sürdürdüğü sömürüsünü, başta işçi sınıfımız olmak üzere bütün emekçi kitlelerin uyanışı dolayısiyle kolayca sürdüremez hale gelmiştir.

Emperyalizm ve yerli ortakları, kendi çıkarlarını korumak ve gelişen sosyal muhalefeti şiddetle bastırmak için, halkların baş düşmanı olan, sermayenin kanlı diktatörlüğü olan faşizmi tezgâhlarlar. Nitekim, faşizmin geliş yollarından biri olan askerî darbe yolu 12 Martta denenmiş, binlerce işçi, köylü, aydın, ilerici, devrimci ve yurtsevere en ağır işkenceler yapılmış, zindanlara doldurulmuş ve dar ağaçları kurulmuştur. Fakat başta işçi sınıfımız olmak üzere tüm demokratik güçlerin verdiği kararlı mücadele ve egemen güçlerin iç çelişkileri nedeniyle faşizm geriletilmiş, ancak yok edilememiştir. Bu yolun tıkandığını gören egemen güçler, halkımızın yükselen Bağımsızlık-Demokrasi ve Sosyalizm mücadelesini bastırabilmek için her gün yeni oyunlar tezgahlamamaktadırlar. 12 Mart döneminde yaptıklarının benzerlerini bugün dört başlı sermaye cephesiyle yapmaya çalışmaktadırlar. FAŞİZM kendi yandaşlarını oluşturma çabasındadır. Bu nedenledir ki;

Şiddetini her gün artıran faşist saldırılar ve bu saldırılara bağlı olarak tezgahlanan oyunlar, olağan hale getirilmektedir. Faşizm şu anda ülkemizde, parlamenter kılıfa

ARALARINDA ODAMIZIN DA BULUNDUĞU KURULUŞLAR BİR BASIN BİLDİRİSİ YAYINLADILAR:

Faşisme Karşı Direneceğiz!

bürünmekte, başta işçi sınıfımız olmak üzere tüm halkımıza, öğretmenlerimize, öğrenci gençliğimize yapılan saldırılar durmamaktadır. Yurtsever memurlar, teknik elemanlar sürülmekte devlet kurumlarında ve fabrikalarda toplu işçi çıkarmalar yaygınlaşmakta, boşalan kadrolara eğitilmiş faşist militanlar yerleştirilmektedir. M.C. hükûmetinin isteklerini yerine getirmeyen vali ve emniyet müdürleri işten el çektirilmekte, polis kadroları faşistlerle doldurulmak istenmektedir. Parti il başkanları tutuklanmakta, siyasî partilerin, sendikaların, ve demokratik kurumların toplantıları yasaklanmakta ve pervasızca saldırılara uğramaktadır. Yurtsever öğretmenler ve devrimci gençler teker teker öldürülmekte, topraksız köylülerin ekonomik ve demokratik talepleri terörle bastırılmaktadır. Sıkıyönetimden de destek alan patronlar, uyguladıkları Lokavtlarla birlerce işçiyi açlık ve sefaletin pençesine itmektedir. Doğudaki halka şövenist ve militarist baskılar en yoğun biçimde uygulanmakta, zaman zaman toplu katliamlara gidilmektedir.

Miliyetçi cephenin, işçilerimizin, emekçi halkımızın, ilerici aydınlarımızın, devrimci öğrencilerimizin, sömürüye karşı mücadelesini, baskı, terör, kan ve göz yaşı ile bastırmak için kurumlaştırmaya çalıştığı faşizm nedir?

— FAŞİZM; İşçi sınıfı ve emekçilerin baş düşmanıdır.

— FAŞİZM; Bir avuç para babasının zora, silaha, kana dayanan diktatörlüğüdür.

— FAŞİZM; İşçilerin grev ve direnişlerini yasaklar, emekçi kitlelere sadece yoksulluk, zulüm ve baskı getirir.

— FAŞİZM; Şövendir, ırk ayrımı yapar ve insanları kafatasına göre değerlendirir.

— FAŞİZM; Savaş kışkırtıcılığı ile halkları halklara düşman eder.

— FAŞİZM; SAVAŞ, ZULÜM, İŞKENCE, CİNAYET, ZİNDAN, YOKSULLUK. ÖZGÜRLÜKLERİN YOKEDİLMESİ, BAĞIMSIZLIK-DEMOKRASİ VE SOSYALİZM MÜCADELESİNİN DAHA ŞİDDETLİ BİR ŞEKİLDE ENGELLENMEYE ÇALIŞILMASI DEMEKTİR.

12 Mart deneyinden geçmiş, işçi sınıfımız, tüm emekçi halkımız, ilerici ve yurtsever aydınlarımız, öğrencilerimiz demokratik hakların boğazlanmasına izin vermeyecek, işçi sınıfımızın öncülüğünde demokratlar, yurtseverler, ilericiler, tüm emekçi halkımız güç birliği ile faşizmi inine tıkayacaktır.

Faşizmin ancak başta işçi sınıfımız olmak üzere tüm emekçilerin demokratik halk iktidarı ile tamamen ortadan kaldırılacağına inanan biz aşağıda imzaları bulunan kuruluşlar, demokratik hakların korunması ve aşağıdaki isteklerimizin gerçekleştirilmesi için, sermaye cephesinin faşist uygulamalarına karşı direneceğimizi ve sonuna kadar mücadele edeceğimizi bütün kamu oyuna duyuruyoruz.

— Sıkıyönetimler kaldırılmalı, sıkıyönetimden yararlanarak halkımıza karşı suç işlemiş olan tüm sorumlulardan hesap sorulmalıdır.

— Devlte Güvenlik Mahkemeleri derhal iptal edilmeli ve şimdiye kadar almış olduğu tüm kararlar geçersiz kılınmalıdır.

— Kitap ve yayın yasakları kaldırılmalı, dernekler, toplantı ve gösteri yürüyüşü yasaları değiştirilmelidir.

— Gözaltı sırasındaki işkence, jandarma ve karakol dayağı gibi yasa dışı uygulamalara kesin olarak son verilmelidir.

— Öğretmen, ilerici memur ve teknik eleman kıyımı durdurulmalı, Danıştay kararları uygulanmalıdır.

— İşçi-memur ayrımı gerçekleştirilmeli tüm çalışanlara grev ve toplu sözleşmeli sendikal hak verilmelidir.

— İşçileri açlığın kucağına terk eden lokavt kaldırılmalı, sendika seçimi özgürlüğü «REFERANDUM» yasalaşmalı, işsizlik sigortası gerçekleştirilmelidir.

— Fikir ve örgütlenme özgürlüğünü engelleyen 141, 142 ve 146. maddeler gibi faşist yasalar derhal kaldırılmalıdır.

— Doğudaki halk üzerine uygulanan şoven ve militarist baskılara son verilmelidir.

— Ülkemizin dışa bağımlılığını sağlıyan NATO, CENTO, AET, enerji ajansı gibi her türlü emperyalist kuruluşlardan çıkılmalı ikili anlaşmalar fes edilmelidir.

— Ülkemizdeki tüm yabancı üsler kaldırılmalıdır.

— Ülkemizde faaliyet gösteren tüm yabancı şirketler devletleştirilmelidir.

— Sağlık hizmetleri sosyalleştirilmeli, başı boş tıp ve ilaç sömürüsüne son verilmelidir.

GENEL-İŞ İZMİR ŞUBESİ
TEKSTİL İZMİR ŞUBESİ
GES-İŞ İZMİR ŞUBESİ
PETROL-İŞ İZMİR ŞUBESİ
BAYSEN-İŞ İZMİR ŞUBESİ
YAPI-SEN İZMİR ŞUBESİ
DEVRİMCİ SAĞLIK-İŞ İZMİR ŞUBESİ
TÜRK-KOOP-SEN İZMİR ŞUBESİ
İNŞAAT MÜH. ODASI İZMİR ŞUBESİ
KİMYA MÜH. ODASI İZMİR ŞUBESİ
MİMARLAR ODASI İZMİR ŞUBESİ
ZİRAAT MÜH. ODASI İZMİR ŞUBESİ
GEMİ MÜH. ODASI İZMİR TEMSİLCİLİĞİ
YAPI TEKNİSYENLERİ DERNEĞİ İZMİR Şb.
MADEN MÜH. OD. İZMİR TEMSİLCİLİĞİ
T.S.İ.P. İZMİR İL ÖRGÜTÜ
T.E.P. İZMİR TEMSİLCİLİĞİ
TÖB-DER İZMİR ŞUBESİ
TÜTED İZMİR ŞUBESİ
MAKİNA MÜH. OD.
İZMİR DEVRİMCİ GENÇLİK DAYANIŞMA DERNEĞİ
GENÇ SOSYALİSTLER BİRLİĞİ DERNEĞİ
MEKTUPLA YÜK. ÖĞRETİM KÜLTÜR DERNEĞİ
DEVRİMCİ LİSELİLER BİRLİĞİ
ŞİRİNYER HALKEVİ
DEVRİMCİ DEMOKRATİK KÜLTÜR DERNEĞİ
HATAY KÜLTÜR VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
MEM-DER İZMİR ŞUBESİ
KEMALPAŞA KÜLTÜR VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
ARMUTLU KÜLTÜR VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
TÜRKİYE MİLLİ GENÇLİK TEŞKİLATI
SOS. HİZ. MÜTEHASSISLARI DER. İZ. ŞB.
YEŞİLDERE KÜLTÜR VE DAYANIŞMA DER.

İmza Kampanyası

Odamız Yönetim Kurulu, Karayolları Genel Müdürlüğünde çalışan arkadaşlarımızın değişen çalışma saatleri konusunda şöyle bir imza kampanyasına katıldıklarını bildiriyor :

/ /1975

Genel Müdürlüğe,

8.8.1975 gün, 461-20/22151 sayılı genelge ile, günlük çalışma saatlerinde Genel Müdürlükçe değişiklik yapıldığı bildirilmektedir.

657 sayılı «Devlet Memurları Kanunu»nun 100. maddesine göre Ankara'daki çalışma saatlerinin tespiti yetkisi Bakanlar Kuruluna verilmiştir. Bu bakımdan, Genel Müdürlüğün bu konuda değişik bir karar alması, yürürlükteki kanunlara uygun düşmemektedir.

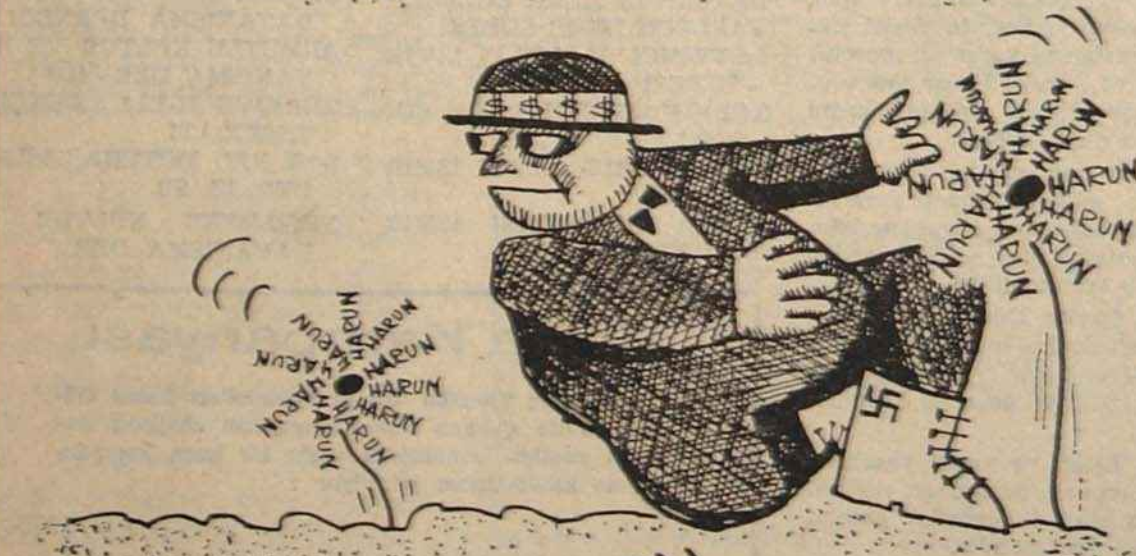
Bu duruma göre, 657 sayılı Kanunun 11. maddesine dayanarak, Genel Müdürlükçe tesbit edilen çalışma saatlerine değil Bakanlar Kurulunca tespit edilen çalışma saatlarına uyacağımı bilgilerinize arzederim.

Saygılarımla.

Harun Karadeniz İçin . . .

Dört aylık tutukluluktan sonra duruşmaya gitmek başlı başına bir serüvendi. İlk kez çıkıyordum yargıç huzuruna. İçimde büyük bir merak vardı. 3 Numaralı Sıkıyönetim Mahkemesinde ilk sırada yerlerimizi almıştık: solda üç kişi oturuyor, sonra küçük bir aralık, sonra da Sabahattin Eyüboğlu, Vedat Günyol ve ben en uçta. Bakınıyordum bu hiç tanımadığım kişiler kimler diye. Bir ay önce bir iddianame vermişlerdi bize, onu okumaya çalışmış, hiçbir şey anlamadığım için bir kenara atmış, sonunda da kaybetmiştim. Harun Karadeniz'in adı geçiyordu orda, hasta imiş, kansermiş diye duymuştum. Yoklama yapılırken Eyüboğlu'nun solunda esmer bir genç fidan gibi dikildi. Bu mu Harun Karadeniz, bu yakışıklı, gövdesi bir ok çevikliğiyle fırlayan bu genç mi kanser? İnanamadım ben de, kendisini sorguya çeken savcı ya da işkencecileri gibi. Sonra sorgu ve savunma işlemleri başladı, uzun mu uzun, sıkıcı mı sıkıcı. Baş yargıcın belleğine şaştım bir ara, üç yargıcın kiminin yüzü ilginç, kimininki anlamsızdı. Onlara bakmaktan da sıkıldım sonunda. Merakımı giderecek bir şey yoktu besbelli. Birinci gün böyle geçti, hayal kırıklığıyla döndüm koğuşumuza. İkinci günü Harun Karadeniz kalktı ve başladı konuşmaya: Savunmasını Aristo mantığının kurallarına dayanarak iddianameyi incelemek, eleştirmekle yapacağını bildirdi. Birden kulak kesildim. Birden kendimi Sıkıyönetim Mahkemesinde değil de, İstanbul Edebiyat Fakültesinde sandım: Hitler Almanyasından Yahudi olduğu için kovulmuş eşsiz felsefe profesörü .... dersinde imişim gibi geldi bana. O iddianame akıl gücü karşısında sapır sapır dökülüyordu, ama daha da önemlisi ışık, insan kafasının bunca yüzyıldır oluşturup geliştirdiği akıl ve mantık birden parlamış, yayılmış, sarmıştı mahkeme salonunu. Büyülenmiş gibi dinliyorduk hepimiz, Yüzümün engin bir gülümsemeyle açıldığını duyuyordum. Ferahlamıştım, içim gülüyordu. Bir ara, sıra bizim banda alınan mahut telefon konuşmamıza gelince, gülmem kahkahaya dönüştü. Bütün salon, giderek yargıçlar bile gülüyordu. Savcı birşeyler mırıldandı. Son gülen iyi gülecek demek istedi herhalde, ama ne yapsın ki önleyemedi genel gülüşmeyi. Ne davâ, ne mahkeme, hiçbir şey kalmamıştı. Pırıl pırıl düşünen bir kafanın, tertemiz, gür ve anlam dolu bir öztürkçe ile dile getirdiği bir düşün şaheseri ile karşı karşıya idik. Zevkten dört köşe olmuştu bütün dinleyiciler. Bence yargıçlar bile. Bu böyle sürüp gitti, saatlerce konuştu Harun Karadeniz ayakta. Ve tıs çıkarmadan dinledi herkes. Değmişti, gerçekten bir serüven olmuştu, hayatımın en güzel serüvenlerinden biri: mantık mantıksızlığı alaşağı etmiş, uygar insan düşüncesi suç diye üstümüze sürülmek istenen pis iftira paçavralarını silip süpürmüştü. Bundan sonrası önemli değildi artık. O gün Harun o kadar uzun konuştu ki, sıra biz Eyüboğlu - Günyol - Erhat üçlüsüne gelmedi. Salıverilmemiz bir hafta sonraya kaldı, ama hürdük artık, Harun Karadeniz bizi aklamıştı.

Harun'lar ölmez! diye bağırdık hepimiz geçen hafta cenazesinde. Benim için bu sözün daha da derin bir anlamı var. Harun ölmedi, ölmez, çünkü Harun o mahkemede de, dün bugün ve yarın da aklın sesidir, insan düşüncesinin hep horlanan, hep susturulmak istenip hiçbir zaman susturulamayan, insan var oldukça susturulamıyacak olan o güzelim, o herşeyden tatlı sesi.

AZRA ERHAT

1967 - 1968 İ. T. Ü. Arı Yılığında : Onun İçin Ne Yazılmıştı :

HARUN KARADENİZ

1942 yılında Aluçra'da doğdu. İlk ve Orta öğrenimini Bulancak kasabasında yaptı. Liseyi Samsun 19 Mayıs Lisesi'nde okudu.

Liseyi bitirdiğinde İ.T.Ü. İnşaat Fakültesinde okumak istiyordu. 1962-1963 ders yılında bu Fakülteye girdi. Yüksek Mühendis olarak zenginleşmek istiyordu.

Fakültenin birinci ve ikinci sınıflarında koyu bir sağcıydı. Bir yandan patronların memleketi kalkındıracağına inanıyor, öte yandan köy okullarına yardım kampanyası açarak köylüyü kalkındırmaya çalışıyordu.

İkinci sınıfın barajında bir yıl kaldı. Ve o o yıl Fakülte Talebe Cemiyeti başkanlığına seçildi. Tam cemiyet kongresini yapıp görev devredeceği zaman bir gurup kendi kendine kongre yaparak kendini cemiyet ilân etti. İşte o günden sonradır ki hanyayı konyayı anlamağa başladı. Sonra cemiyet kongresinden mahkemeye düştü. Mahkemeyi kazandı, ama mahkeye iki yılda bitmişti ve bu arada Harun bol kitap okumuş ve artık solcu olmuştu.

Ötesini bileceksiniz?

Şimdi İ.T.Ü. Öğrenci Birliği Başkanlığı yapıyor.

Arkadaşımıza sonsuz başarılar dileriz.

ÇİVİ — HARUNLAR ÖLMEZ

Devrimci mücadelede kaç mühendis kayıp ettik bilmiyorum. Hiroşima'ya atılan bombanın yıllar süren tesirleri gibi! Ülkemizi, bin dokuz yüz yetmiş birlerde saran faşizm bulutlarının bir kurbanı daha aramızdan ayrıldı bugün.

Harun'u tek başına yere seremiyen faşistler, onu ancak kanserin kendi karakterinde olan kanserin yardımı ile öldürebildiler.

Harun Karadeniz'e öldü denemez. O gittikçe büyüyerek aramızda yaşıyor. Hayatının baharında, fantezi bir iddiaya dayanarak kendisine reva görenleri ölüme doğru nasıl adım adım itildiğini, ölümüne sebep olanları anlatıyor.

Gene onun sayesinde, o isimlerini kimsenin duymadığı cellâtlarının isimlerini öğreniyoruz.

Ölenlerin; aslında, onun ölümünü; ölümüne gösterilen büyük saygıyı gazetelerden gıpta ile okuyan katilleridir.

Harun'u ezmek için gösterdikleri her teşebbüs, ona karşı yapılan her suçlama onu daha ziyade büyüttü, devleştirdi; kendilerini ise küçülttü, küçülttü mikroplaştırdı.

Torunlarının, kendilerini hangi yüz ifadesi ile dinliyeceğini bilemem ama, onu ölüme mahkûm edenler «O benim karşımda sanık sandalyesindeydi» diyerek onu tanımış olmakla övüneceklerdir.

Devrimci Harun kardeş, sana methiyeler yazmak gerekir, buna muktedir bir kalem sahibinin bulunacağını da zannetmiyorum. İsmin herşeyi anlatmaya yeterli.

Seni yakından tanıyan biri olmakla gururlu; çok zamansız kaybının büyük acısı ile doluyuz. Gösterdiğin yolda arkadan gelenler seni de aşacaklar.

Müsterih uyu

Erdem TEKİN

Gençlik ve Gelèceği

Harun Karadeniz'in Bir Yazısı

1967-68 İ.T.Ü. ARI YILLIĞINA İ.T.Ü. Öğrenci Birliği Başkanı olarak şunları yazmıştı :

GENÇLİK VE GELECEĞİ

Gençliği ülke sorunlarıyla ilgilenmeyen bir ulusun sonu gelmiş demektir.

Gençlik olarak biz ülke sorunlarıyla ilgilenmeyi görev biliyoruz. Ve ülke sorunlarıyla ilgilenip etken olduğumuz ölçüde görevimizi yaptığımıza inanıyoruz. Çünkü ülkenin geleceği, gençliğin geleceğinden ayrı düşünülemez. Biz ülke sorunlarıyla ilgilenmekle, gerçekte kendi geleceğimize sahip çıkmış oluyoruz. Yaşlı kuşağın bize devredeceği Türkiye'yi, Amerikan üslerini, bizi Amerika'ya bağlıyan ikili anlaşmaları, yıldan yıla artan dış borçları ve Türk halkının nasıl sömürüldüğünü görüp de ülke sorunlarıyla ilgilenmemek en yumuşak söyleyişle ihanettir. Türk ulusuna ihanettir. Türk devletinin geleceğine ihanettir.

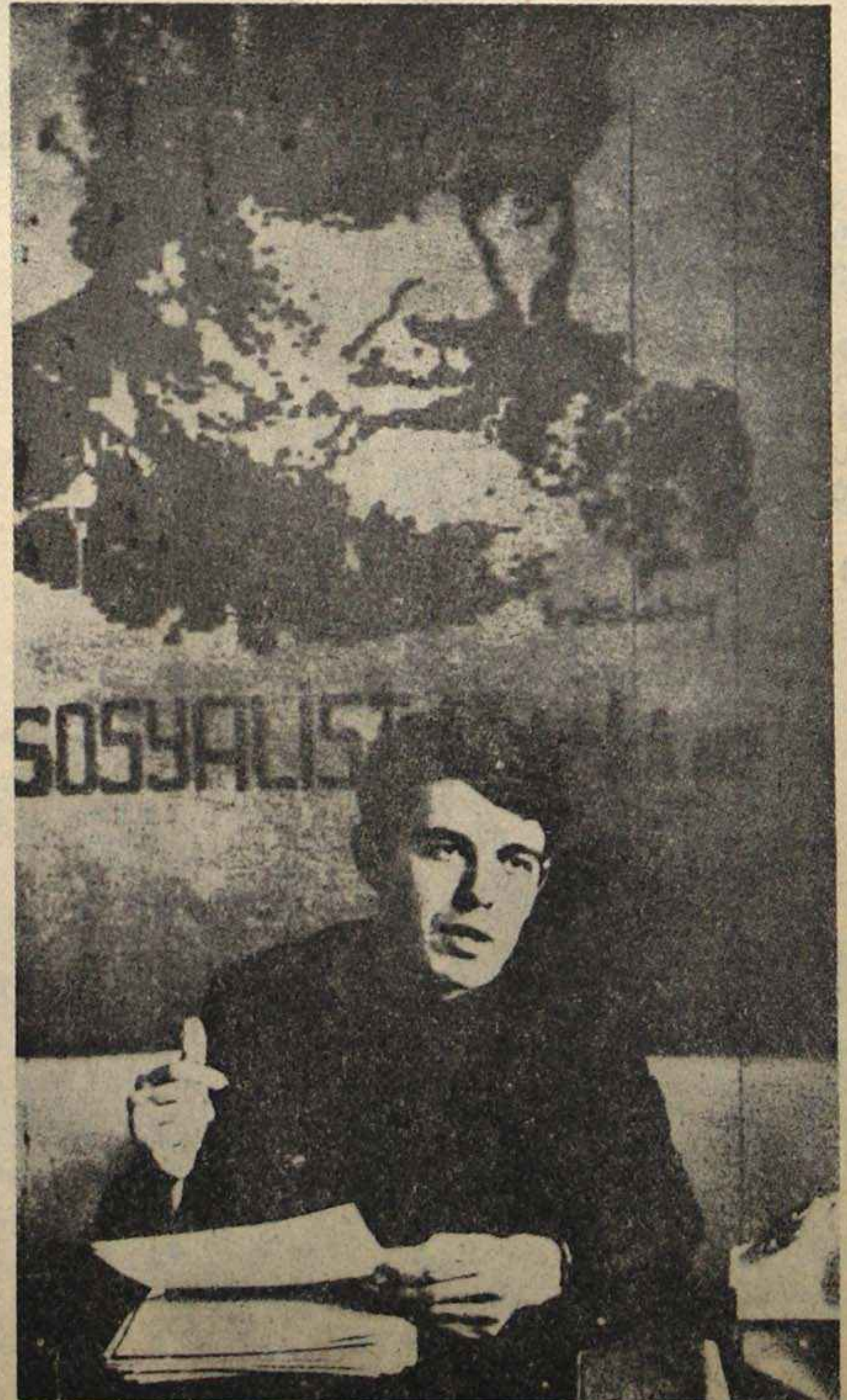
Gençliğin ülke sorunlarıyla ilgilenmesi ve sömürülen Türk halkından yana eylemler yapması, sömürgen çevreleri tedirgin etmekte ve bu çevreler: «Gençlik siyaset yapıyor» diye feryadı basmaktadır. Egemen sınıfın istediğine kalırsa onlar bizi yönetecekler, ömrümüz boyunca acısını çekeceğimiz ikili andlaşmalarla bizi bir yabancı devlete bağlıyacaklardır. Fakat biz kadere boyun eğeceğiz, bu ikili anlaşmalara karşı çıkmıyacağız. Bir doğu - batı savaşında onlar Türkiye'yi bir nükleer hedef haline getirecekler. Fakat biz Nato'ya karşı çıkmayacağız. Bütün yeraltı kaynaklarımızı Amerika'ya peşkeş çekecekler, fakat biz bu sömürünün hesabını sormayacağız. Köylünün ürününü ucuza kapatarak köylü kardeşlerimizi sömürecekler, fakat biz köylüyü sömürüyorsunuz dahi demiyeceğiz. Kıbrıs'ta yolumuzu kesen 6. Filo İstanbul limanına demirleyecek, fakat biz 6. Filoyu protesto etmiyeceğiz. Meslek bilgimizi kullanarak lüks binalar inşa edeceğiz, fakat bu binalarda kimlerin yatıp kalktığını sormıyacağız. Mühendis olarak silâhlar yapacağız, fakat bu silâhlar düşük ücretlerine zam isteyen işçi kardeşlerimize çevrildiği zaman ses çıkarmıyacağız.

Bu günün öğrencileri yarının meslek adamları olarak ülkemizin bütün sorunlarıyla ilgilenmek zorundayız.

Öğrenciliği bitirip meslek hayatına atılacak olan biz mühendisler için iki yol vardır. Bu yollardan biri kim için ve ne için üretim yaptığını düşünmeksizin egemen sınıfların yararına üretim yapmaktır. Kısaca neden ve niçinini düşünmeksizin bir miktar karşılığında üretim yapmak yani robotlaşmak.

İkinci yol ise kim için ve ne için çalıştığını bilerek emekçi halkın yararına üretim yapma olanakları aramaktır. Bir başka deyişte ikinci yol küçük bir azınlığın yararına robotlaşmak değil, büyük çoğunluğun yani toplumun yararına çalışarak insanlaşmak yoludur.

İ.T.Ü. Öğrenci Birliği Başkanı
HARUN KARADENİZ

Fotoğrafl
Harun KA

● 1967 KASIM'INDA ÖZEL OKULLARIN ARDINDAKİ OYUNU SERGİLEMEK AMACIYLA İSTANBUL'DAN ANKARA'YA UZUN BİR YÜRÜYÜŞ, DÜZENLENMİŞTİ. BU YÜRÜYÜŞÜN BİR MOLASINDA HARUN KARADENİZ ARKADAŞLARIYLA BERABER...

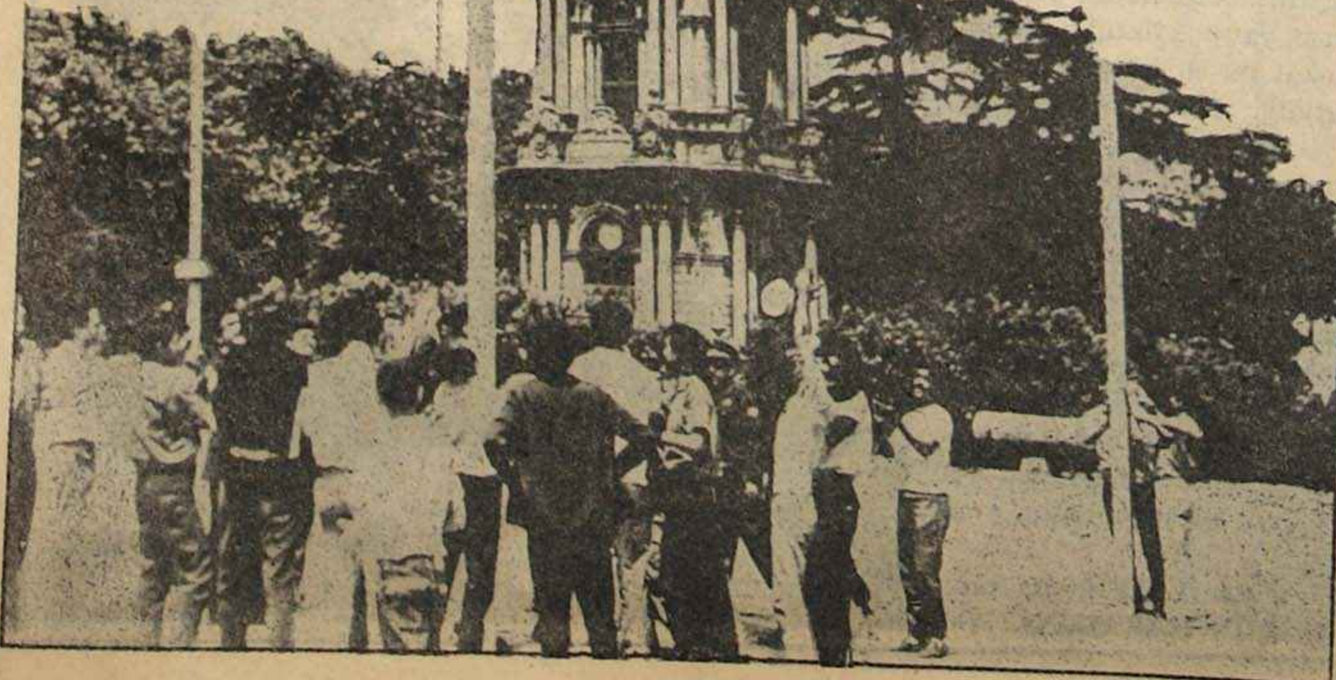
ALTINCI FİLO BEKLEDİĞİN EKONOMİK DÜZEN

● YABANCI SERMAYE

● ORTAK PAZAR YURDUMUZDAN KOVULACAKTIR.

● HARUN KARADENİZ DOLMABEHÇE'DE EMPERYALİZME KARŞI ARKADAŞLARIYLA EL-ELE...

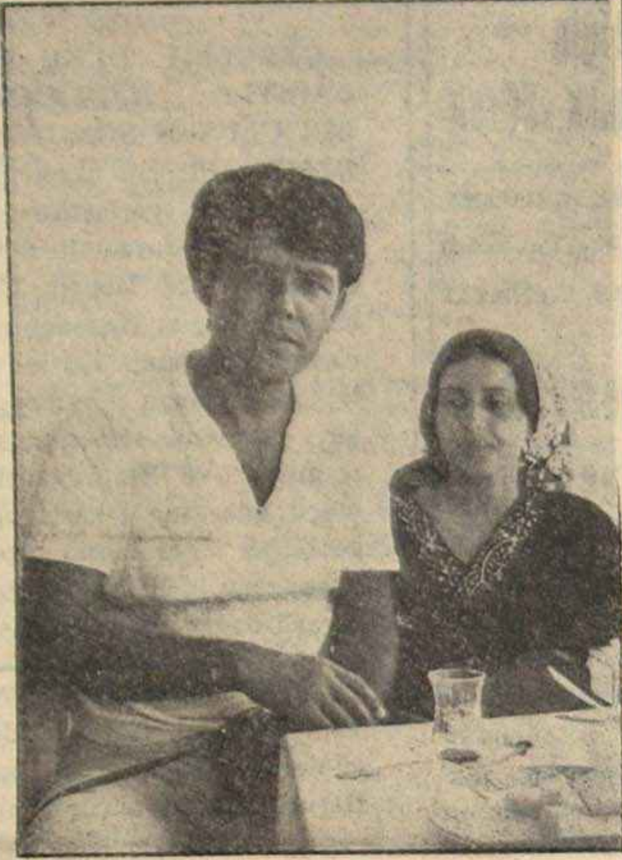

ırla
RADENİZ...

● SOLDA: ANTİ EMPERYALİST BİR ÖĞRENCİ HAREKETİNDE

● YUKARDA: EŞİ HÜLYA İLE..

● YANDA: TÜTÜN MİTİNGİNDE KONUŞMA YAPIYOR.

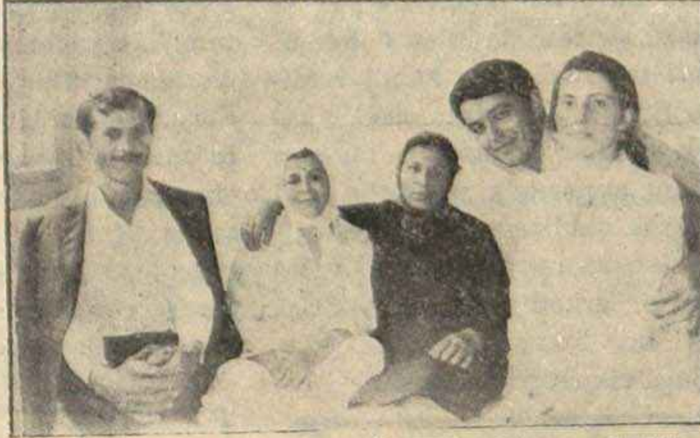
● ALTTA: Binlerce devrimci onu böyle uğurladı

«Bir insan öldü vazgeçmez hâlâ döğüşten ölüme karşı, o karanlığa karşı»

● TEMMUZ 1968,DE DERBY GREVİNDE İŞÇİ İLE OMUZ OMUZA

● ÜSTTE: Ağustos 1973'-de ağabeyi, yengesi, ablası ve eşi hülya ile hastanede

● SAĞDA: İngiltere'den dönüşünde. Sağ kolunu faşizme diyet olarak vermişti.

Harun ve Yazdıkları

Harun Karadeniz kısa süren yaşamı boyunca halkının kurtuluşu için savaştı. Bu biliniyor. Bunun üzerine çok şey söylendi. Belki de yeterince vurgulanmayan bir yanı daha var Harun Karadeniz'in. O, mücadelesi boyunca propagandayı sığ bir bilgilenme düzeyine indirgeyen, emekçi kitleleri bilgilendirmeyi içeriği kavranmamış sloganları haykırmaktan ibaret olan tutumlarla aralıksız ve tavizsiz mücadele etti. Halkın kurtuluşu için mücadele etmenin birinci koşulunun bilgilenme olduğunu, zengin bir bilgi ile beslenmeyen bilincin köksüz ve yalınkat olacağını en iyi farkeden devrimcilerden biri de kuşkusuz Harun Karadeniz'di.

Bu inancını yakın çevresine de sürekli aşılamaya çalıştı. Nitekim aşağıda tanıtacağımız bir çok broşür, kitap ve kitapçığın kimilerini Karadeniz arkadaşları ile birlikte hazırladı.

Kimileri bizzat Harun Karadeniz tarafından yazılmış, kimileri ise kollektif bir çabanın ürünü olan bu yayınlar gerek sosyalizmin temel sorunlarını, gerekse Türkiye'nin güncel meselelerini kavranması kolay, en geniş kitlelerin anlayabileceği bir dille yazılmışlardır. Bu nitelikleri ile de pek çok çalışmaya ışık tutmuş yararlı örnekler olmuşlardır.

Şimdi Harun Karadeniz'in tek başına ya da arkadaşları ile hazırladığı kitap, kitapçık ve broşürlerden belli başlıklarını tanıtıyoruz.

KAPİTALSİZ KAPİTALİSTLER: Harun Karadeniz'in hazırladığı bu küçük broşür son derece çarpıcı bir anlatımla yazılmıştır. Küçük bir ekonomi politik broşürüdür. Artı değer sömürüsünü son derece sade bir dille ortaya koyan Kapitalsiz Kapitalistler, sermayenin, «elkonmuş, gaspedilmiş emek'ten oluştuğunu» açık seçik anlatmaktadır.

ÖZEL YÜKSEK OKULLAR VE ARDINDAKİ OYUN

T. M. T. F.
İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ TALEBE BİRLİĞİ
İSTANBUL YÜKSEK TEKNİK OKULU TALEBE BİRLİĞİ
İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ TEKNİK OKULU TALEBE BİRLİĞİ
ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİ BİRLİĞİ

ÖZEL YÜKSEK OKULLAR VE ARDINDAKİ OYUN: Harun Karadeniz'in arkadaşları ile birlikte kollektif bir çalışma ürünü olarak hazırladığı bu broşürde ise «eğitim ticareti» olanca çıplaklığı ile sergilenmektedir. O yıllarda burjuvazinin en sert tepkilerine hedef olan bu kitapçıktaki fikirler 12 Mart sonrasında bizzat burjuvazi tarafından da kabul edilmiştir. Burjuvazinin özel yüksek okullar konusunda bu geri adımı atmasında ve bütün özel yüksek okulların devletleştirilmesine karar vermesinde Harun'un arkadaşları ile hazırladığı bu kitapçığın olumlu katkıları olmuştur kuşkusuz.

TÜRKÜLER YALAN SÖYLÜYOR: Harun Karadeniz soyadı da haber veriyor, bir Karadeniz çocuğu. Giresun'un Alucra ilçesinden. Oralarda bir türkü söylenir.

«Çarşambayı sel aldı»
«Bir yar sevdim el aldı»

Harun Karadeniz muzip ve fakat gür bir cevap verdi bu türküye :

«Çarşambayı sel almadı»
«Bir yar sevdim el aldı»
«Yarimi ellerin alması»
«Çarşambayı sel aldığından değil»
«Emeğimi el aldığındandır.»

Türkülerin de yalan söyleyebileceğini «türkü» gibi bir dille anlatıyordu Harun Karadeniz bu küçücük, daktilo teksiri ile hazırlanmış kitapçıkta.

YABANCI SERMAYE - ORTAK PAZAR - MONTAJ SANAYİİ: Harun ve arkadaşlarının hazırladığı bu kollektif çalışma emperyalist sömürünün temeline dinamit koyacak kadar doğru fikirleri herzamanki duru dille anlatmakta. Özellikle montaj sanayiini basit bir «kur-tak» sanayiinden ibaret sayan sığ görüşü de düzeltmekte ve yabancı sermaye, ortak pazar ve montaj sanayii konularına açıklık getirmektedir.

YERİMİZİ BİLELİM: Öğrenci gençliğin bütün hayatını fakülte koridorlarına ve burjuva eğitim düzeninin insafsız sınıf geçme yarışına hapseden bir dönem kapanırken Harun «Yerimizi Bilelim» kitapçığını yazdı. Öğrenci gençlik içinde halkının kurtuluş mücadelesinde etkin yer alma bilinci yeşerirken Harun'un bu kitabı bu fikirlerin gelişimine ışık tuttu, henüz bulanık fikirlerin billurlaşmasına katkıda bulundu.

gençliği
ülke sorunlarıyla
ilgilenmiyen bir ulusun
sonu gelmiş
demektir.

İstanbul Teknik Üniversitesi
Öğrenci Birliği
22.DÖNEM ÇALIŞMA RAPORU

GENÇLİĞİ ÜLKE SORUNLARIYLA İLGİLENMEYEN BİR ULUSUN SONU GELMİŞ DEMEKTİR: Bu çarpıcı yargıyı kapağına yerleştiren İstanbul Teknik Üniversitesi Öğrenci Birliği 22. Dönem Çalışma Raporu Harun Karadeniz tarafından hazırlandı. Bu küçük kitapta da Harun öğrenci gençliğin görev ve sorumluluklarını sergiliyor ve Emperyalist sömürü düzenine karşı öğrenci gençliğin görevleri üzerinde duruyordu. Kitap bugün bile geçerli doğru yargıları taşıyor.

EĞİTİM ÜRETİM İÇİNDİR: Yeni Ortam Gazetesinde son günlerde tefrika edilen bu yazı Harun Karadeniz'in yıllarını verdiği eğitim konusundaki görüşlerinin başarılı bir özetidir. Yazı dizisinin başlığı dahi konuya yaklaşımını gösteriyor ve ne kadar doğru ele aldığını gösteriyor. Üretim'den kopuk bir eğitimin hangi sınıfın çıkarlarını koruduğunu çok iyi gören Harun Karadeniz ilk insandan bu yana eğitim konusunu ele almaktadır bu yazısında.

OLAYLI YILLAR VE GENÇLİK: Bugün kitap olarak da basılmış olan ve bir süre Cumhuriyet gazetesinde tefrika edilen bu eserinde Harun Karadeniz kendi yaşam ve politik gelişimini anlatır. Ama aynı zamanda bir belgedir bu eser. 1960 - 1970 yılları arasında çok yoğun olaylarla yaşanan bir dönemi keskin bir gözlem yeteneği ile anlatmakta, çoğunda etkili bir öğrenci lideri olarak katıldığı pek çok olayı belgesel açıklığa kavuşturmaktadır.

YAŞAMIMDAN ACILI DİLİMLER: Bu 12 Mart faşizminden ölümüne kadar geçen dönemdeki olayları yumuşak bir dille anlatır Harun bu yazısında. Ancak bu sadece bir devrimcinin yaşamından «acılı dilimler» değil, yumuşak üslubun altında yakıcı bir faşizm yargılamasıdır, faşizmin mahkûm edilmesidir. Bir devrimcinin ölümün eşiğinde bile anti-faşist mücadeleden geri kalmışlığının belgesidir.

Yeni Deprem Yönetmeliği Üzerine...

9.8.1975 TARİHİNDE YÜRÜRLÜĞE GİREN YENİ DEPREM YÖNETMELİĞİNİN GETİRDİKLERİ

T.M.H. lerinin haziran sayısında tümüyle yayınlanan yeni deprem yönetmeliğinin B.A. yapılarla ilgili kısmını kabaca tanıtılması, Belediyelerce tasdik edilmek üzere götürülen projelerde kesinlikle arandığından gerekli olmuştur.

Yeni deprem yönetmeliği eski yönetmelikte açıklık kazanmayan, gözönüne alınmayan, bazı konuları içermektedir. Ancak «yapsatçı» inşaat sektöründe yapı denetimi olmadan, vibratör-Betoniyer şartının nasıl saptanacağını, ayrıca demir artışı disiplinine alışmamış yapsatçının kare kesitli kolona yönelişinin ve yarım tuğla duvar üzerine 15 cm. yerine bugün dış gözükmesin diye 10 cm. lik kiriş yaparken bunun 20 cm.'e çıkmasıyla mimari proje üzerindeki etkisinin hepsinden önemlisi «risk» azaltmak amacıyle %80 artırılan yatay yük kabulünün ve emniyet gerilmelerinin % 33 artışta tutan maddenin getireceği maliyet artışının Türkiye ekonomisine getirdiği yük konut projeleriyle uğraşan, piyasada agrega bulamayan tüm mühendisleri düşündürmektedir.

Gerekli malzeme ocakları gösterilmeden, yapı denetimi yapılmadan 2000 m2 büyük her inşaata bir şantiye şefi getirilmeden, sömürüsünün ne oranda olacağını kendisi tayin eden yapsatçı inşaat piyasası disipline edilmeden, bilimsel doğruluğuna inandığımız bu yönetmelik pratikte olumlu netice vermeyecektir. Üstelik uygulama için verilen yalnızca 2 aylık süre içinde 9 hazirandan önce ihale edi'miş projeler tamamlanmamış özellikle devlet ihalelerinde büyük karışıklıklara yol açmıştır. Uygulayıcıların bu gibi önemli yönetmeliklerinin başlangıçlarını tesbit ederlerken Türkiye ekonomisine zarar vermeyecek şekilde hesaplanmalı ve pratiğin içinde olup yap-satçılara karşı bir binanın projesi olması gerektiğini mutlaka kabul ettirmeye çalışan tüm teknik elemanların temsilcilerinin görüşlerinin alınması gerekmektedir.

Bu tür uygulamalarının önce devlet kontrolündeki büyük ihalelerden başlanması giderek yaygınlaşmasının sağlanması olumlu bir başlangıç olurdu.

Bu yönetmelik projeciyi kare kesitli kolona zorlanmakta 5-6 kattan yukarı yapılar için perdeleri gerekli hale getirmektedir. Vibratör ve Betoniyer'in kullanılmadığında kolonkiriş bağlantı noktalarında ortaya çıkacak boşlukların çok zararlı olacağı ortaya çıkmaktadır.

İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI İSTANBUUL ŞUBESİ YÖNETİM KURULU

BU YÖNETMELİKLE GETİRİLEN ÖNEMLİ ÖZELLİKLER AŞAĞIDA BELİRTİLMİŞTİR

1) Deprem bölge haritası değiştirilmiş ve eskiden deprem bölgesi kabul edilmeyen bir çok ilimiz deprem bölgesi ilân edilmiştir.

2) Yönetmelik hazırlanırken düktil eleman ve düktil sistem gerekliliği gözönüne alınmıştır.

3) Önem derecesi 1'den büyük olan ve 1-2. derece deprem bölgelerinde yapılan yapılarda B 225 den düşük kalite beton kullanılmayacak, ve betoniyer vibratörsüz beton dökülmeyecektir.

4) Kısmi bodrum yapılmaktan kaçınılacaktır.

5) Temel bağ kirişlerinin, alan ve ebadı zeminin cinsi ve deprem bölgesine göre tablodan bulunacaktır.

6) Kolonda minumum pursantaj statik kesitin 0,010'una çıkmaktadır.

7) Kolon dar kenarı 25 cm.'den az ve uzun kenarı dar kenarın 3mislinden fazla olmaktadır.

8) Kolon sarılma bölgelerinde etriye sıklaştırılmasına açıklık getirilmektedir, minumum kutur 8'lik etriye kullanılmaktadır.

9) Perde duvar boyutları ve donatılısı açıklık kazanmaktadır.

10) Kirişlerde minumum boyuna donatım 0,005'e çıkmakta minimum çerçeve kiriş ebadı20×30 olmaktadır.

11) Kirişlerde basınç donatısı (montaj demir) minumum 2 kutur 12 olmaktadır.

12) Kirişin maximum donatısı mesnetinde üst donatının en az 1/4 ü kiriş boyunca devam edecektir.

13) Kiriş basınç donatısı maximum 0/00 10 veya çekme donatısının maximum yarısı kadar olmaktadır.

14) Etriye çapı 1. ve 2. derece deprem bölgelerinde en az kutru 8'lik olmakta, maximum aralık kiriş genişlik ve yüksekliğinin yarısı olmaktadır.

15) Deprem yatay yükü hesabında bina periyodu ve zemin periyodu arasındaki ilgi gözönüne alınmaktadır. Yapı tipi (düktillik ve rijitlik açısından) yükün bulunmasında rol oynamaktadır.

16) Emniyet gerilmeleri eskiden % 50 arttırılabilirken yeni yönetmelikte % 33 arttırılabilmektedir.

İmar Yönetmeliğinde Bir Değişiklik:

KAPICI DAİRELERİ NASIL OLACAK?

Sayın üyemiz:

Kapıcı daireleri ile ilgili yönetmelik değişmiştir. Bilgilerinize sunarız.

İnşaat Mühendisleri Odası
İstanbul Şubesi
Yönetim Kurulu

İmar ve İskan Bakanlığından:

Belediye İmar Yönetmeliklerinin Kapıcı Daireleri ile ilgili hükmünün değiştirilmesine ve yönetmeliklerinde bu konuda hüküm olmayan Belediyelerin yönetmeliklerine ek madde konulmasına dair yönetmelik.

1 — Belediyelerin imar yönetmeliklerindeki kapıcı dairleri ile ilgili hüküm aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, yönetmeliklerinde bu konuda hüküm olmayan belediyelerin yönetmeliklerine de bu madde eklenmiştir.

Kapıcı daireleri:

6785 sayılı yasaya 1605 sayılı yasa ile eklenen 2 nci madde gereğince kapıcı dairesi ayrılacak binalarla bu dairelerin ölçü ve nitelikleri aşağıda gösterilmiştir.

A — Kapıcı dairesi ayrılacak binalar:

1) Konut, işyeri ve büro olarak kullanılacak binalardır. (resmi daireler hariç).

Bu binalardan:

a. Kaloriferli olanlarında konut binalarının 8 daireden, işyeri ve büro binalarının 3000 m2 (brüt) den,

b. Kaloriferslz olanlarında konut binalarının 12 daireden, işyeri ve büro binalarının 4000 m3 (brüt) den, fazla olanlarında kapıcı dairesi ayrılması zorunludur.

2) Konut binalarının daire sayısı 20 den, işyeri ve büro binalarının 6000 M3 (brüt) den fazla olanlarında, kapıcı dairesine ilâveten esas giriş kapısı yanında 4 M2 den küçük olmayan kapalı bir kapıcı bölmesi ayrılacaktır.

3) Konut binalarının daire sayısı 50 den, işyeri ve büro binalarının 15 000 M3 (brüt) den fazla olanlarında kapıcı dairesinden başka, aynı ölçü ve nitelikte bir de kaloriferci dairesi ayrılacaktır.

B — Kapıcı dairelerinin ölçü ve nitelikleri:

1 — Kapıcı dairelerinin taban döşemesi, üst seviyesinin hiçbir yeri tabii zemine 0,50 m.'den fazla gömülü olmayacaktır.

2 — Kapıcı daireleri doğrudan ışık ve hava alabilecek şekilde düzenlenecek ve alanı dokuz metre kareden az olmamak şartiyle bir odası veya altışar metrekareden az olmayan iki odası bulunacak ve bunlardan ayrı olarak bir yemek pişirme yeri ile helâ duş yeri (ikisi aynı hacimde olabilir) ihtiva edecektir.

C) 775 ve 7269/1051 sayılı kanunlar uyarınca yapılacak konutlarda bu yönetmelik hükümleri uygulanmaz.

Madde 2 — Bu yönetmelik Resmi Gazetede yayınlandığı tarihten bir ay sonra yürürlüğe girer.

(7 Ağustos 1975 tarihli Resmi Gazeteden)

ÜYELERE DUYURU

Afet Bölgelerinde Yapılacak Yapılar Hakkındaki Yönetmelik Odamızca kitap halinde bastırılmıştır.

İsteyen üyelerimiz 10.—TL. karşılığında Oda Merkezi ile Şube ve Temsilciliklerimizden sağlayabilecekleri gibi 10.—TL. lık damga pulu karşılığında Oda Merkezimizce adreslerine de gönderilecektir.

Sayın üyelerimize duyurulur.

Sayın Üyemiz

Bundan böyle T.M.H.'nın her sayısında **ELALTI BİLGİLERİ** başlıklı tablolar ve tamamlayıcı bilgileri içeren birkaç yaprak bulacaksınız. Bunu çıkarmaktan amacımız, üyelerimize gereksinme duydukları pratik ve uygulamaya yönelik bilgileri sunmaktır. Bu sayfaların sayısı arttıkça ciltler halinde toplanabilecek ve cilt kapakları da daha sonra odamızdan sağlanabilecektir.

Siz de üye arkadaşlarımızla paylaşmak istediğiniz ya da basılmasını istediğiniz konuları T.M.H.'ya iletirseniz memnun oluruz. «ELALTI BİLGİLERİ» İnşaat Mühendisliğinin her dalına ait konulara ilişkin bilgileri yayınlamaya gayret edecektir.

İlgilerinizi bekler, saygılar sunarız.

YÖNETİM KURULU

Hür Teşebüs'ün (!) Yeni Kredi Deposu : MEYAK

Aralarında tüm teknik elemanların derneği olan T.Ü.T.E.D.'in de bulunduğu on iki kamu personeli kuruluşu 17 Ağustos Pazar günü ortak basın toplantısı düzenleyerek, Memur Yardımlaşma Kurumu (MEYAK) yasasının 5 yıldan beri çıkartılmadığını, kesintilerin derhal durdurulması için Danıştaya başvuracaklarını açıklamışlardır.

Bilindiği gibi 1970 yılından beri memurların aylıklarından %5 oranında kesinti yapılarak MEYAK'a yatırılan fonların toplamı 5 milyar lirayı bulmaktadır.

300.000 memurdan kesilen bu fonlarla «Devlet memuruna ek sosyal sigorta sağlanması, dinlenme kampları kurulması, memurların konut sorunlarının çözümlenmesi, tasarruflarının değerlendirilmesi ve diğer temel gereksinmelerin karşılanması amaçlanmıştır. Buna rağmen en geç 1971 yılında kanunlaşması gereken tasarı 1975 yılında bulunmamıza rağmen meclislere getirilmemiştir. Aslında gerçek amaç şudur :

1970 yılından itibaren tüketim mallarında tekelleşmeye başlayan firmaların piyasadaki kâr oranları azalmakta, indirimli satış ve taksitler dahi bu gidişi önleyememektedir.

Bu nedenle yeni olanaklar aranırken 1970 yılında personel yasasıyla bir kesim memurun maaşları artırılmış ve aynı anda da memur yardımlaşma kurumu oluşturulmuştu. Böylelikle piyasada yaratılan talep şişkinliği yanında kurum içinde tekelcilerin peşin parayla Meyak'a mal satmaları, Meyak'ın da memura kredili mal satarak, tekelleri peşin finansmandan yararlandırması plânlanmıştı.

Ama Meyak'ta toplanan büyük fonları az faizle özel sektöre kaydırmak olanağı ortaya çıkınca yukarıda belirtilen amaçtan daha cazip görünen bu olanak, tekellerin finansman sorununu bir süre için çözmeye yeterli bulunmuştur.

MEYAK İÇİN KESİLEN FONLAR NEREDE?

Meyak'a yatırılan fonların bir kısmının hazine tahvili ile Devlet Yatırım Bankasının tahvillerine %9 yerine %5 faizle yatırıldığı; bir kısmının dolaylı ve dolaysız yollarla özel girişimcilerinin kredilenmesi için kullanıldığı; memur paralarıyla halkın daha iyi sömürülmesine olanak sağlandığı; bir kısmının ise Kıbrıs Barış Harekâtı sırasında kullanıldığı söylenmektedir. Ayrıca fiat artışları nedeniyle 1974 yılı içinde net 597,3 milyon liralık bir zarara uğranıldığı da göz önüne alınırsa durumun önemi daha iyi anlaşılacaktır.

Maliye Bakanlığı Muhasebe Genel Müdürlüğünce hazırlatılan raporda :

«Devletin bu fon üzerinde tasarruf etmekteki tutumu memurun geleceği açısından kuşku vericidir.» denirken ayrıca Sayıştay üyelerinin maaşlarından Meyak kesintisi yaptırmadıkları belirtilmektedir. Biriken 5 milyarın nerede olduğu belli değildir. Bütün bu gelişmelerin yanında Meyak kesintisinin vergiye dönüştürülmeyeceği konusundaki açıklamaları beliren endişeleri tatmin etmekten uzak kalmaktadır.

ÇÖZÜM NE OLMALIDIR?

Bu başıboş ve sorumsuz gidişin önlenebilmesi «Bütün yasal ve demokratik yollardan yararlanarak yurt düzeyinde toplantılar, mitingler, yürüyüşler yapacağız. Bu kesintiler sona erinceye dek tüm olanaklardan yararlanarak, diğer demokratik kuruluşlarla da güç birliği yaparak mücadelemizi sürdüreceğiz. Biz kamu personelinin kuruluşları olarak egemen güçlerin çıkarları yönünden kullanılabilecek Meyak yasasının kesinlikle karşısındayız» diyen TÖB-DER, TÜTED, TÜM-DER ve Sağlık Memurları Derneklerinin ve tüm Demokratik Kuruluşların yapacakları çalışmalara üyelerimizin tüm çalışanlarla dayanışma içinde destek olması ve katkıda bulunmasıdır. İnanıyoruz ki çalışanlar kendi haklarını kendi güçleriyle savunmaları gerektiği gerçeğini böylesine somut mücadelelerin içinden geçerek kazanacaklardır.

ÇİMENTO KARABORSASI :

(Baştarafı 2'de)

ğü karşısında siyasî iktidarlar çimento üretimini teşvik etmeye, bu konuda yatırım yapmak isteyen firmalara geniş olanaklar sağlamaya başlamışlardır. Çimento üretimi için yaratılan finansman kolaylıkları, piyasadaki yüksek taleple birleşmiş; böylece özellikle az gelişmiş ülkelerde özel girişimi en fazla ürküten iki güçlüğün, «finans-man - pazarlama» ortadan kaldırıldığı bir üretim alanı oluşturulmuştur. Tatlı kârların kokusunu alan bütün az gelişmiş sermaye bu alana hızla atılınca, turistik sahil şeritlerimizden büyük yerleşme merkezlerimize kadar her yerde, çimento fabrikalarının bacaları sevinçle tütmeye başlamıştır.

Böyle bir üretim süreci, sonunda spekülâtif girişimlerin yoğunlaştığı bir çizgiye dönüşmeye mahkûmdur. Çünkü çimento üretimini kamçılayan faktör yani konuta gösterilen talep artışı, sosyal ihtiyaçların giderilmesi amacından sapmış, bu alandaki talebi arsa spekülasyonu belirlemeğe başlamıştır. 1969'a gelindiğinde mevcut siyasî iktidar gerici niteliğine rağmen bu gelişmeyi engellemek gereğini duymuş ve meşhur «Finansman Kanunu»nu çıkarmıştır.

Bir ülke düşününüz ki, gelişen arsa spekülasyonuna set çekmek için kanunlar düzenlerken, aynı spekülasyonun kamçıladığı bir üretimin temel maddesini daha fazla elde etmek için yatırım indirimleri, finansman kolaylıkları, teşvik belgeleri verir. Bu ülke Türkiye'dir. Ve bu ülkede bu plânsız oyun halâ sürmektedir.

Çimento piyasasında 1969'dan bu yana oluşan gelişmeleri şöyle özetliyebiliriz.

1971 yılındaki iç satışlar bir önceki yıla oranla %5.6 yükselme gösterirken bu artış 1972 yılında %16,1, 1973'de ise %9,3 oranında gerçekleşmiştir.

Sürekli yatırım ve tevzilerle. 1969 yılına kadar iç tüketimi karşılamak amacıyla yapılan ithalât durmuş, 1970 yılında 325 bin ton, 1972 yılında 1.143.696 ton ihracat gerçekleşmiş, daha sonra ihracata getirilen kısıtlamalar nedeniyle 1973'de 694.868 tona düşmüş, sonraki yıllarda da önemli oranlarda düşüş göstermiştir.

1974 yılında ilk altı ayında görülen durum şu idi :

(Ocak - Haziran) ton

Üretim	İç satışlar	İhracat	Stoklar
4.253.026	4.033.157	156.136	204.424

Bu stok miktarı 1973 yılının aynı ayları itibariyle %75,9 oranında artmıştır.

Çimentonun aktüel bir sorun haline geldiği bu günlerde görünen durum şudur :

Bir yandan spekülatif nedenlerden ötürü artan konut fiatları bu konudaki talebi kısarken diğer yandan yetkili kişilerin bile doğrulamak zorunda kaldıkları devlet yatırımlarındaki durgunluk; sürekli bir gelişim gösteren ve kapasitesi de yeterli olan çimento piyasasında atıl kapasite yer etmiş ve üretimin düşürülmesine yol açmıştır.

Beton dökümünün yoğun ve kış mevsimi yaklaştığından gerekli olduğu şu günlerde fabrikalarda sıralarını bekleyenler kamyonlara ödedikleri bekleme ücretiyle karaborsa fiatına ulaşmaktansa, çimentoyu karaborsadan 35.— TL.'dan almayı tercih etmekte ve aradaki fiat artışını kat maliyetlerini artırarak karşılamaktadır.

Mevcut talebin düşüklüğünü gören çimento üreticileri, kısıtlı bir üretim politikası giderek stoklarını eritmeğe çalışmakta ve talep gerilemesinin yarattığı zararları eldeki üretimi karaborsa yoluyla piyasaya sürerek karşılamak istemektedirler.

Üretim kapasitesi açısından çimento darlığı yoktur.

Ancak bilerek yapılan bir üretim kısıtlaması ve artık kimsenin gizleyemeyeceği bir çimento karaborsası vardır.

Petrol Bunalımı mı ? Yoksa Emperyalizmin Bunalımı mı ?

(Geçen sayıdan Devam)

Petrolün evrensel ilişkilerdeki yeni iktisadi boyutları ortaya çıkaran bu niteliğine ve bağımlı Türkiye burjuvazisinin bağımlı petrol siyasetlerine başka bir sayıda değineceğiz.

Uluslararası ilişkileri, Amerika Dışişleri Bakanlarının ayak izlerine basarak yürüten burjuva iktidarları askeri ve siyasal nitelikleri Nato paktından sonra bu kez de Uluslararası Enerji Ajansı'na katılarak ekonomik bir paktla dünya barışına ve dünya halklarının bağımsızlık savaşlarına karşı çıkmaktadırlar.

Ülke içerisinde çalışmalarını sürdüren petrol şirketlerine karşı onursuz bir siyaset yürüten burjuva iktidarlarının davranışı petrol sorunu ekonomik olarak incelendiğinde de ele alınacaktır.

Batılı basın tekellerinin afyonlayıcı etkisinden sıyrılarak ve emperyalist petrol tekellerinin her gelişmeye egemen olduğu tarzındaki ilkel düşünceyi yıkmak için ayrıntılara bir kez daha gözatmak gerekecektir.

Kesin olan, petrol bunalımının emperyalist sistemin genel bunalımlarından ayrılamıyacağıdır. Bu özel örnekten yola çıkarak Amerikan emperyalizmiyle onun sözde bağlaşıkları arasındaki çelişkiler derinlemesine incelenecektir.

Dr. N.Y.

Harun'dan Anılar

(baş tarafı onikinci sayfada)

kir ve kabul doğrultusunda hareket edildiği takdirde Türkiyede 1961 ve hatta daha öncelerinden 1971 tarihine kadar sol düşünceye sahip ve sol faaliyete karışmış kimselerin tümünü Türkiye Komunist Partisinin kurucuları, yol göstericileri veya üyeleri olarak mütalaa edip tek bir dava içinde birleştirmek gerekli olacaktır..» diyerek iddianemenin varsayımlara dayandığını belgelemişti.

Harun sorgusunu hazırlıyordu.. Yardımım olur mu olmaz mı diye sorduğumda «hayır» dedi, teşekkür etti. Bir lise son sınıf mantık kitabı göndermemi istedi. Nedenini anlıyamamıştım.

Iddianamedeki tutarsızlıkları, çelişkileri, mantıksızlıkları bir bir ortaya koymak için sabırsızlanıyorduk. Biz savunucular, usul hükümlerine göre ancak davanın son safhasında, savunmamızda bu eleştiriyi yapabiliriz.

Harun davanın üç numaralı sanığıydı. Ikinci oturumda bizim yapmak istediğimizin, yapabileceğimizin en iyisini, mükemmelini yaptı. Iddianameyi didik didik etti, tüm çelişkilerini, tutarsızlıklarını, mantıksızlıklarını satır satır ortaya koydu. Hem de lise son sınıflarda okutulan Osman Pazarlı'nın Mantık kitabından alıntılar yaparak, Savcıya doğru düşünme yollarını, kurallarını öğretiyor, bunları kasten çarpıttığını, doğru olmıyan önermelere dayanarak çeşitli vargılara vardığını ispatlıyor, mantık biliminde buna safsata denildiğini açıklıyor ve iddianameyi «safsataname» diye niteliyordu. Aynı gün Harun mahkemeye, öldürücü kanser hastalığını, hayatının tehlikede olduğunu kanıtlayan onbir rapor sundu. Öldürücü hücreler kolunda yayılmaktaydı, gecikmeden ameliyat olması gerekiyordu. Salıverilmesini istedi Savcı Nevzat Çizmeci bu istemi, «Sağlık sebebi tahliye için bir mesnet teşkil etmemektedir. Sanık Harun Karadeniz tarafından bir safsatana me olarak nitelendirilse bile iddinamede sanıklara müsnet ağır cezalı suç belirtilmiştir. Sanığın talebine iştirak etmiyoruz.» diyerek reddediyordu. Sanırım safsataname deyimine fena alınmıştı.

Harun birkaç oturum sonra salıverildi. Dört ay geçince Dev-Genç davasından tutuklanacak birbuçuk ay da Davutpaşa'da yatacaktı.

1972 yazının sonunda, gecenin geç bir saatinde Hülya geldi. Birkaç gün önce eşim ölmüştü. Acılı günlerimde beni rahatsız ediyor sanısının sıkıntısı içindeydi. «Harun'u Ankara'ya götürüyorlar. Şimdi Selimiye'de» dedi. Yapacak birşey yoktu. Anayasa değiştirilmiş, gözaltı süresi otuz güne çıkarılmıştı. Sanık hiçkimseyle, savunucusuyla bile görüştürülmüyordu. Kırk gün sonra Harun çıkageldi. «Neymiş suçun?» dedik. Hiçbirşeymiş. Hayat hikâyesini, nasıl solcu olduğunu sormuşlar, otuz sekiz gün tutuklu bırakmışlardı. içerde tanıştığı Atatürk heykeline soldan çarpan solcu şoförü, sorgusunda Mao'nun kahvesine hiç uğramadığını, tanımadığını söyliyen muhtarın öykusünü anlatıp, basıyordu kahkahayı. Londra'daki Ingiliz doktor boşu boşuna mı «Bu çocuğu yaşatan moralidir.» demişti.

Ankara serüveninden sonra, bilinen pasaport öyküleri başladı. 1973 yılının Aralık ayına kadar pasaport vermediler. Oysa sağlık kurulu raporu refakatli olarak yurt dışında tedavisi gerekir diyordu. Çıkmasını engelliyen mahkeme kararını nihayet kaldırtabildik. Uzun formalitelerden sonra Hülya ile birlikte gitti. Bir hafta sonra kolunun kesildiğini bildiren bir mektup aldım. Gitmeden bir gün önce bizdeydi. Kolu şişmiş, mosmor olmuştu, ağrılarını belli etmemiye çalışıyor, atesli kolunu serinletmek için arada bir üflüyor, Hülya'nın kocaman karnıyla koşuşturuşunun taklidini yapmaktan da geri kalmıyordu. 26 Mart 1974'de bir kızları dünyaya geldi. Dönüşlerinde küçük Gülçin'i takma kolunda altıncı kata kadar taşıyarak bana getirmişti. Protezinin marifetlerini sıralıyor, kızını, orta büyüklükte bir valizi taşıyabildiğini anlatıyordu. Herzamanki gibi neşesi, morali yerindeydi.

Sevincimiz uzun sürmedi. Bir gün telefonda «sizinle özel bir iş görüşeceğim» dedi ve geldi. Koltuk altında sertlikler vardı, ağrılar başlamıştı, doktorlar yine Londra'ya gitmesini öneriyordu. Hülya'ya durumunu açıklamak istemiyor, çektiği artık yeter diyordu. Yalnız gitmesine, gerekirse Hülya'yı aldırtmasına karar verdik gitti. Kanser yayılmıştı, vücudunun bir kısmını daha aldılar. Artık hastalığıyla ilgili ayrıntılar soramaz olmuştum.

Son defa ışın tedavisi için Hülya ile beraber gittiler. Mektubunda «artık gidip, gelmek olanağımız yok. Kalacağız. Hülya'ya iş arıyoruz» diyordu. Temmuz ortalarında bir gün Hülya telefon etti. Dönmüşlerdi, doktorlar artık yapacak birşey yok, gidin demişti.

Gördüğünde Cumhuriyet gazetesinde yayınlanan yazı serisini hazırlıyor son günlerini ölmeyecekmiş gibi yaşıyordu.

Hastalığını ne küçümsedi, ne de abarttı Devrimciydi, görevleri vardı, yaşamalıydı. Kendi deyimiyle bir düşmanı izler gibi hastalığını izlemesi gerekiyordu. Izletmediler, engel oldular.

Hülya'nın dört yıl önceki sorusu o gün bugün yılar durur kulaklarımda: «Harun ölür se sorumlusu kim?»

Bu soruyu şimdi biz daha açık, seçik yanıtlıyabiliyoruz.

12 Mart sonrası faşist yönetim döneminin Anayasayı lüks sayan «tebdil, tagyir» cileri, Harun'lara Emniyet Müdürlüklerinde dayak attıran, atan müdürleri, komiserleri, suçsuz kişileri keyfi gözatlına aldırtan kontr gerillalarda iskence yaptıran komutanları, hukukçuları, doktorları.

Hepinizi, hepinizi, tanıyor sorumlu tutuyoruz. Ergeç bu hesap sizlerden sorulacak. Bu dava «divan» a kalmıyacak.

HARUN KARADENİZ KIZI GÜLÇİN İLE . . .

Ve Bir Başka GÜLÇİN : AVUKATI GÜLÇİN ÇAYLIGİL HARUN'U Anlatıyor :

HARUN'DAN ANILAR

Av : Gülçin ÇAYLIGİL.

Önce Hülya'yı tanıdım. Selimiye Kışlası'nın mahkemelere girilip çıkılan ünlü dört numaralı kapısı önünde. 1971 yılının sıcak yaz günlerinden biriydi. Av. Enis Coşkun'la birlikte sabahtan akşamın altısına yedisine dek süren sinir yıpratıcı, bezdirici duruşmaların birinden çıkıyorduk. Genç bir kız E. Coşkun'u bekliyordu. Nişanlısı tutukluydu, kanserdi, sağlık durumu cezaevi koşullarıyla bağdaşamazdı, ölürse sorumlusu kim olacaktı, komutana çıkmalıydık, dilekçeler vermeliydik. Anlatıyor, anlatıyor, sorular soruyor, bizden umut verici bir yanıt bekliyordu. Enis'in acele, önemli bir işi vardı. Bizi tanıştırdı «Gülçin gerekeni yapar.» dedi, ayrıldı. Selimiye'nin dik yokuşunu çıkarken hep aynı soruyu yineledi Hülya, «Peki ama Harun ölürse sorumlusu kim, kim sorumlusu?»

Bir kahveye oturduk. Sıkıyönetim Adlî Müşavirliğine verilmek üzere bir dilekçe yazdım, raporları da ekliverek kendi imzasıyla vermesini önerdim.

Sıkıyönetim Adlî Müşaviri Denizci Hakim Albay Turgut Akan'dı. Yüzlerce, binlerce sayfalık dava dosyalarından fotokopi makinesi olmadan örnek çıkaramıyorduk. Baro Başkanı, müsaade alırsak bir makine tahsis edebileceğini bildirmişti. Bu nedenle Turgut Akan'a başvurduğumda «Ne makinesi, ne fotokopisiymiş, ben Mamak'ta savcıyken avukatlar hava aldılar, hava» demişti. Şaşkın, gine de nazik «Acaba başka bir mercie başvurmam gerekiyordu da yanlışlıkla mı size basvurdum?» dediğimde, «İstediğin yere başvur, cehenneme kadar yolun var, cehenneme git.» demiş, ben de kendisini Sıkıyönetim Komutanı Faik Türün'e İstanbul Barosuna ve Türkiye Barolar Birliğine şikâyet etmiştim.

O dönemdeki saflığıma bakın. Kimi kime şikâyet ettim diye bugün hâlâ kızarım kendime. Bu dilekçelerimden değil sonuç, cevap bile alamamışımdır.

Şikâyet olayından sonra, Adlî Müşavirliğin kapısından içeri adım atmadım. Telefonlar da yüzüme kapandı. Bu husumet nedeniyle Harun adına yazdığım ilk dilekçeye imzamı atmıyor, Hülya'nın vermesini uygun görüyordum.

Hülya ertesi gün yazıhaneme geldi. Ekli raporlarla dilekçeyi Turgut Akan'a vermiş, ayrıca Harun'un durumunu açıklamış. Sonradan başarılı hizmetlerinden, avukatlarla ve halkla nazik ilişkilerinden olsa gerek «taltifen ve terfian» Askerî Şura'da bilmem hangi göreve atanan bu ünlü hukukçunun Hülya'ya cevabı, «Hastalığından bize ne, daha iyi ya, biz ölmesini istiyoruz zaten.» olmuştu.

Harunla Maltepe Askerî Cezaevinde tanıştık. Raporlarını ve sağ kolunda fındık büyüklüğündeki şişi görmemiş olsaydım, bu uzun boylu, sağlam yapılı, güler yüzlü genç adamın ölüme mahkûm olduğuna inanmazdım. 1971 yazı cezaevi ziyaretleri, salıverilmesi için sunulan ve reddedilen sayısız dilekçe alış verişiyle geçti.

Harun Türkiye Komünist Partisi (T.K.P.) davasının sanığıydı. Sanıkların emniyet ve savcılık ifadeleri dışında hiçbir şey bilmiyorduk. Nihayet, 1971'in Ekim ayında Askerî Savcı Hakim Yarbay Nevzat Çizmeci'nin düzenlediği iddianame sanıklara ve bizlere tebliğ edildi. Doğrusu eğlenceliydi. Davanın sanığı olmıyan, Londra'da yaşıyan bir kadının, Selma Ashworth'un sanıklardan bazılarına yazdığı renkli, dedikodulu mektuplara bu mektuplardan, ilişkilerden yorumlar yaparak sonuçlar çıkaran M.İ.T. raporlarına dayanıyordu. Kanıtlar sadece bunlardı.

Mektuplar ve MİT raporlarını içeren dosyalar evde elden ele dolaşıyor. Polis romanı hızı ve keyfiyle okunuyordu. İyi, hoş, eğlenceliydi ama, örneğin «Mavi Yolculuğa» çıkan, S. Eyüpoğlu'nun «Pazartesi Toplantıları» na giden, S. Ashworth'a mektup yazan, emperyalizme, faşizme, montaj Sanayii'ne hayır diyen, ülke sorunlarıyla ilgilenen kişiler tutuklu olmasa ve de onbeş yıl hapisleri istenmese.

Hayatımda bu derecede ciddiyetsiz, tutarsız bir iddianame görmemiştim. Nitekim 3. No.lu Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi, gerekçeli kararında: «Türkiyede 1961-1971 döneminde sol tandanslı bu kişilerin birbirlerini tanımaları bazılarının zaman zaman mektuplaşmış veya buluşmuş olmalarına göre Türkiye Komünist Partisinin kurucu, yol göstericileri veya üyeleri olmaları icab ettiği gibi VARSAYIMLARA dayandırılmıştır. Aynı fi-

(Devamı onbirinci sayfada)

TEKNİK GÜÇ

• 15 günde bir çıkar. • İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI'NIN YAYIN ORGANIDIR • İSTANBUL ŞUBESİ TARAFINDAN YAYINLANIR • Sahibi İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi Adına: ERTUĞRUL TIĞLAY • Yazı İşleri Müdürü: YAŞAR YILMAZ Teknik Sekreter: ERHAN GÖMÜÇ • Adres: Halâskârâgazi Cad. No. 35/1 HARBİYE - İSTANBUL • Tel: 48 36 42 - 47 96 57 • Dizgi Baskı: DİZERKONCA MATBAASI • Tel: 27 79 86 • Yıllık Abone Bedeli: 150 T.L. • Öğrencilere: 50 T.L. • BÜTÜN ÜYELERE PARASIZ GÖNDERİLİR • Basılış Tarihi: 1 Eylül 1975